

**DECIZIA Nr.24**  
**din 16 ianuarie 2019**

**referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii privind aprobarea**  
**Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii**  
**nr.227/2015 privind Codul fiscal**

Publicată în Monitorul Oficial nr.126 din 18.02.2019

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Marieta Safta	— prim-magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal, formulată de un număr de 63 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Constituție, art.11 alin.(1) lit.A.a) și al art.15 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.10.280 din 7 decembrie 2018 și constituie obiectul Dosarului nr.2.128A/2018.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate** au fost invocate deopotrivă motive de neconstituționalitate extrinsecă și intrinsecă.

4. În ceea ce privește neconstituționalitatea extrinsecă, se susține că Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal încalcă dispozițiile Legii nr.161/2017 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, deoarece, prin conținutul său juridic, reglementează în domeniul legilor organice, cu consecința nerespectării art.151 alin.(1) din Constituția României.

5. Se arată în acest sens că, prin soluția normativă aleasă, Guvernul a modificat regimul juridic aplicabil contractelor individuale de muncă cu timp parțial [art.I din Ordonanța Guvernului nr.4/2017, cu referire la art.140 alin.(2) din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal]. Regimul fiscal aplicabil contractelor individuale de muncă este reglementat prin dispozițiile Codului fiscal, lege cu caracter organic. Norma menționată se află în legătură directă cu dispozițiile art.103—107 din Legea nr.53/2003 — Codul muncii, lege cu caracter organic. Se apreciază că stabilirea de contribuții de asigurări sociale aplicabile salariatului aflat în plată în cuantum diferențiat prin prevederile art.I din Ordonanța Guvernului nr.4/2017 cu referire la art.140 alin.(2) din Codul fiscal, pentru salariații care prestează o activitate în temeiul unui contract individual de muncă cu timp parțial sau în acord, în raport cu salariații care prestează o activitate în temeiul unui contract individual de muncă cu durată normală de lucru, afectează cuantumul salariului ca element esențial al contractului individual de muncă. Or, orice modificare sub acest aspect se poate realiza numai prin reglementare având aceeași forță juridică pe care o au normele juridice modificate (în speță, norme organice).

6. Cu referire la distincțiile stabilite în acest sens în jurisprudența Curții Constituționale, se susține că dacă dispozițiile art.1 din Legea nr.161/2017 conțineau o normă cu caracter general „situată în sfera unei eventualități” (adică pct. 10 care abilitază Guvernul să adopte ordonanțe de modificare și completare a Legii nr.227/2015), Ordonanța Guvernului nr.4/2017 reprezintă materializarea normativă a dispoziției legale de delegare legislativă. Prin această ordonanță, Guvernul României a legiferat în materia legilor organice,

fapt ce constituie încălcarea *in concreto* a prevederilor art.115 alin.(1) din Constituție.

7. Se mai susține că legea de aprobare a Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal încalcă dispozițiile art.1 alin.(3) din Constituția României sub aspectul respectării securității juridice, situație dedusă din încălcarea de către Guvernul României a Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică în cadrul procesului de adoptare a Ordonanței Guvernului nr.4/2017.

8. Se arată în acest sens că Ordonanța Guvernului nr.4/2017 „a fost publicată în procedura de dezbatere publică la data de 14 iulie 2017 și adoptată la data de 20 iulie 2018”. Se încalcă astfel prevederile imperative ale art.7 din Legea nr.52/2003 și deci, implicit, prevederile art.1 alin.(3) din Constituția României, „în componenta sa referitoare la calitatea normelor juridice”, în sensul că persoanele care prestează activități în temeiul unui contract de muncă cu timp parțial sau în acord nu au avut posibilitatea de a se informa, în termenul legal de 30 de zile, cu privire la modificarea legislativă prin care Guvernul a afectat un element esențial al contractului individual de muncă (salariul). După perioada legală de informare, aceste persoane aveau dreptul legal de a formula, în termen de 10 zile de la expirarea termenului legal de informare, opinii prin care să își exprime punctul de vedere. Se invocă și jurisprudența Curții Constituționale în privința neconstituționalității legii de aprobare a unei ordonanțe, având ca motiv însăși neconstituționalitatea ordonanței care formează obiectul legii de aprobare.

9. Sub aspectul neconstituționalității intrinseci, autorii sesizării invocă încălcarea dreptului la muncă prevăzut de art.41 alin.(1) din Constituție, arătând că „suprataxarea unei singure categorii de salariați, în condițiile în care contribuțiile sociale plătite de angajator pentru salariul angajatului său se reflectă în cuantumul salariului net plătit acestuia din urmă, nu poate reprezenta un demers legitim în raport cu scopul declarat pentru adoptarea actului normativ. Din această perspectivă este legitimă raportarea măsurii legislative criticate direct la afectarea unui element esențial al contractului individual de muncă, în speță salariul care reprezintă contraprestația angajatorului la activitatea depusă de salariat”. Se arată, în continuare, că nu se poate susține necesitatea acestei măsuri, deoarece nu poate fi identificată în plan social o situație de criză cu privire la salariații care își desfășoară activitatea cu timp parțial sau în acord, criză materializată în imposibilitatea acestora de a-și valorifica beneficiul dreptului la pensie și de a încasa în mod efectiv pensia sau imposibilitatea statului de a plăti drepturile bănești aferente pensiilor în plată. Măsura are caracter discriminatoriu și nu poate constitui o cauză legitimă și necesară în realizarea protecției legale care trebuie asigurată fiecărui cetățean ce are calitatea de salariat, indiferent dacă activitatea este prestată în regim normal de lucru sau în regim de timp parțial. De asemenea, formularea din Ordonanța Guvernului nr.4/2017 este discriminatorie, disproporționată, anulând echilibrul just existent înainte de intrarea în vigoare a noimei criticate când, pentru aceeași activitate prestată, salariații plăteau același cuantum al contribuției de asigurări sociale, indiferent dacă își desfășurau activitatea în regim de durată normal sau în regim de timp parțial sau asimilat acestuia. Tocmai pentru că a eliminat justul echilibru, norma criticată se configurează ca fiind abuzivă, în contra protecției pe care statul ar trebui să o acorde dreptului la muncă.

10. Se susține și încălcarea art.16 din Constituție referitor la egalitatea în drepturi, arătându-se că, în aplicarea acestui text constituțional, legiuitorul este ținut a asigura egalitatea în drepturi și aceleași obligații sociale categoriilor sociale, între care se poate include și categoria salariaților ca grup social format din toți cetățenii români care prestează o activitate în temeiul unui contract individual de muncă. Contribuțiile pentru asigurări sociale, ca instrument juridic al statului de colectare a unor taxe aplicate forței de muncă, trebuie să îmbrace o formă justă și echitabilă, fără discriminare. Se invocă în acest sens decizii prin care Curtea Constituțională a statuat, cu caracter de principiu, în privința aplicării principiului egalității. Se susține, în continuare, că excluderea salariaților care desfășoară activitate cu timp parțial sau în acord a căror salariu se află sub cuantumul salariului minim brut pe economie de la regimul fiscal referitor la contribuțiile sociale aplicat celorlalți salariați din România nu poate fi justificată prin necesitatea asigurării unui cuantum crescut al contribuției de asigurări sociale pentru realizarea dreptului viitor la pensie, deoarece sistemul de pensii din România nu se constituie în mod esențial pe principiul contributivității, ci are ca fundament principiul solidarității. În opinia autorilor sesizării „apare ca irațională justificarea scopului actului normativ pe motivul protecției sociale a acestei categorii de persoane atât timp cât prestația socială va depinde de contribuțiile pentru asigurări sociale care vor fi colectate la momentul îndeplinirii de către acestea a condițiilor de pensionare.”

11. Se apreciază că legea criticată încalcă și prevederile art. 3 lit.c) din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu consecința nerespectării art.1 alin.(5) din Constituția României. Potrivit autorilor sesizării, sarcinile fiscale instituite de statul român trebuie să respecte principiile legale consacrate de Codul fiscal, art.3 lit.c)

din Cod stabilind în acest sens că „justețea impunerii sau echitatea fiscală asigură ca sarcina fiscală a fiecărui contribuabil să fie stabilită pe baza puterii contributive, respectiv în funcție de mărimea veniturilor sau a proprietăților acestuia”. Se susține că „impunerea unei contribuții majorate de asigurări sociale salariaților care își desfășoară activitatea în regim de timp parțial sau în acord, dar nu realizează venituri la nivelul salariului minim brut pe economie, raportată la menținerea contribuției de asigurări sociale la un nivel inferior pentru ceilalți salariați, este în mod evident inechitabilă și cu o încălcare a justei repartizări fiscale, deoarece salariații cu venituri mai mari plătesc un quantum procentual diminuat de contribuție la asigurările sociale față de persoanele care desfășoară activități salarizate în regim de timp parțial sau în acord”. Nerespectarea în activitatea de legiferare a unor dispoziții legale în vigoare, în cauză art.3 lit.c) din Legea nr.227/2015 privind Codul Fiscal, constituie, în opinia autorilor sesizării, o încălcare a principiului legalității. Este afectat astfel și principiul nediscriminării, consacrat de art.16 alin.(1) din Constituție.

12. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a transmite punctele lor de vedere.

13. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis punctul său de vedere înregistrat la Curtea Constituțională cu nr.10.735 din 21 decembrie 2018, prin care apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

14. Referitor la critica vizând încălcarea regimului constituțional al legii organice, se invocă jurisprudența Curții Constituționale prin care s-a statuat că printr-o lege ordinară se pot modifica dispoziții dintr-o lege organică, dacă acestea nu conțin norme de natura legii organice. În cauză stabilirea contribuțiilor sociale datorate de angajatori poate fi reglementată prin lege ordinară, câtă vreme acestea nu sunt prevăzute de dispozițiile art.73 din Constituție, care stabilesc domeniul legilor organice. Tot astfel, art.139 alin.(1) din Constituție stabilește doar obligația reglementării prin lege a impozitelor, taxelor și a oricăror altor venituri ale bugetului de stat și a asigurărilor sociale de stat, „fără a insera condiția ca legea să fie organică”. În același sens sunt și prevederile art.40 alin.(2) lit.f) din Codul muncii, care, referindu-se la impozite și contribuții, trimite la „condițiile legii”. În concluzie, susținerile autorilor sesizării sunt neîntemeiate.

15. Cât privește critica vizând încălcarea securității juridice prin nerespectarea termenelor prevăzute de Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, se arată că este, de asemenea, neîntemeiată. În cauză este în discuție o ordonanță adoptată în baza unei legi de abilitare. Legea nr.52/2003, invocată de autorii sesizării, este o lege generală, în timp ce legea de abilitare reglementează o situație specială, cu limite în timp și condiții expres prevăzute pentru elaborarea ordonanțelor Guvernului. Trebuie respectat deci principiul juridic conform căruia în cazul în care există atât normă generală, cât și normă specială, se aplică norma specială. În plus, ordonanța Guvernului aprobată prin legea criticată a respectat activitățile de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ, prin publicarea pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice și dezbateră în cadrul Comisiei de Dialog Social. Totodată, în elaborarea proiectului de act normativ au fost organizate întâlniri cu sindicate, patronate și alte organizații/asociații reprezentative ale mediului de afaceri.

16. Cu privire la criticile de neconstituționalitate intrinsecă, se arată că sunt neîntemeiate. Astfel, nu poate fi reținută pretinsa încălcare a dreptului la muncă, întrucât, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale (Decizia nr.575 din 4 mai 2011) și Curții Europene a Drepturilor Omului în materie (Hotărârea din 8 noiembrie 2005, pronunțată în Cauza *Ketcho împotriva Ucrainei*), modificarea de către autoritatea legiuitoare a salariului nu aduce atingere dreptului la muncă. Se conchide în sensul că „dacă modificarea quantumului salariului nu aduce atingere dreptului fundamental la muncă, cu atât mai mult stabilirea unui anumit quantum al contribuției la asigurările sociale nu poate avea acest efect”.

17. Se arată că nu poate fi reținută nici pretinsa încălcare a principiului egalității în fața legii și a autorităților publice. Egalitatea în fața legii fiscale are la bază universalitatea participării la sarcini fiscale, în conformitate cu art.56 alin.(1) și art.139 alin.(1) din Constituție, „aplicat în acest domeniu, expresia principiului egalității este uniformitatea”. În ceea ce privește modalitatea și condițiile de acordare și de calculare a pensiilor, Curtea Constituțională a reținut că, în cadrul realizării politicii în domeniul asigurărilor sociale de stat, legiuitorul are deplina autoritate, legitimitate și îndreptățire să stabilească periodic noi modalități și condiții de acordare și de calculare a pensiilor (Decizia nr.102 din 26 martie 2002, Decizia nr.225 din 10 septembrie 2002). Referitor la aprecierile autorilor sesizării vizând raporturile dintre principiul solidarității și cel al contributivității, se afirmă că „Legea nr.263/2010 consacră expres ambele principii fără a face o ierarhie între acestea. Într-adevăr, pensiile vor fi asigurate din contribuțiile de asigurări sociale plătite de salariați de la momentul îndeplinirii de către cei în cauză a vârstei de pensionare, însă acest aspect este irelevant atât timp cât quantumul pensiei va fi proporțional cu contribuțiile de asigurări plătite de

către aceștia în stagiul de cotizare”. Referitor la scopul actului normativ, a cărui justificare a fost apreciată de autorii sesizării ca fiind „irațională”, se arată că acesta a fost acela de a proteja angajații, prin instituirea unui regim fiscal unitar. Măsura de protecție adusă de Ordonanța Guvernului nr.4/2017 nu creează un privilegiu pentru salariații cu normă întreagă, dar nici nu îi discriminează pe cei cu contracte de muncă cu timp parțial, întrucât aceștia vor beneficia de asigurări sociale proporțional cu contribuțiile plătite. Mai mult, angajatorii vor fi încurajați să încheie contracte de muncă cu normă întreagă pentru un salariu cel puțin la nivelul celui minim brut pe economie.

18. Se apreciază că este neîntemeiată și critica referitoare la discriminarea unei categorii de angajați prin excluderea de la realizarea dreptului de a beneficia de un salariu în quantum mai mare, întrucât Ordonanța Guvernului nr.4/2017 nu prevede o astfel de interdicție, persoanele în cauză fiind libere oricând să își schimbe locul de muncă sau putând beneficia de o mărire de salariu. În toate cazurile, atât pentru salariații care desfășoară activitate cu timp parțial sau în acord, al căror salariu se situează sub cuantumul salariului minim brut pe economie, cât și pentru celelalte categorii de salariați, contribuția de asigurări sociale se datorează corespunzător zilelor lucrate din lună, în care contractul a fost activ. În acord cu jurisprudența Curții Constituționale, Ordonanța Guvernului nr.4/2017 instituie, în baza unui criteriu obiectiv și rezonabil, un tratament juridic diferit pentru categoria salariaților care lucrează în toate zilele lucrătoare din lună, respectiv cea a salariaților care lucrează parțial, fiind în acord cu principiul proporționalității sarcinilor fiscale.

19. Nu poate fi reținută nici pretinsa încălcare a principiului legalității, întrucât legea criticată nu încalcă principiul proporționalității sarcinilor fiscale, reglementat de art.3 din Codul fiscal. Se invocă și Avizul Consiliului Legislativ, favorabil adoptării actului normativ, în care se reține că acesta a fost elaborat „cu intenția de a așeza sarcinile fiscale într-un mod just, cu respectarea principiului echității fiscale”. În concluzie, se apreciază că sesizarea nu este întemeiată și se solicită Curții Constituționale respingerea acesteia.

20. **Președintele Senatului și Guvernul** nu au transmis Curții Constituționale punctele lor de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

#### CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

21. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție, precum și ale art.1, 10, 15 și 18 din Legea nr.47/1992, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

22. Astfel, autorii sesizării sunt 63 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, tabelul cu semnăturile acestora, în original, fiind atașat actului de sesizare a Curții Constituționale. Legea ce formează obiectul controlului de constituționalitate, adoptată de Parlament, dar nepromulgată, are un articol unic, referitor la aprobarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că, după aprobarea ordonanței de urgență (ordonanței) de către Parlament, controlul de constituționalitate se exercită față de legea de aprobare, al cărei conținut este chiar ordonanța guvernamentală. Altfel spus, legea de aprobare integrează în totalitate prevederile din ordonanța de urgență aprobată, iar, prin aprobare, ordonanța de urgență încetează să mai existe ca act juridic normativ distinct; aprobarea dă naștere însă unui act normativ nou, care a absorbit și ordonanța de urgență. Ca atare, întrucât devin parte integrantă a legii de aprobare, dispozițiile ordonanței de urgență pot fi supuse controlului de constituționalitate în condițiile art.146 lit.a) din Legea fundamentală (a se vedea Decizia nr.1.257 din 7 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.758 din 6 noiembrie 2009), raționament aplicabil deopotrivă și în cazul ordonanțelor emise în baza unei legi de abilitare. Cât privește termenul de sesizare a Curții Constituționale, se constată că, în calitate de Cameră decizională, Camera Deputaților a adoptat legea pe data de 28 noiembrie 2018, iar la data de 3 decembrie 2018 aceasta a fost depusă la secretarul general în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale. La data de 8 decembrie 2018, legea adoptată a fost înaintată, pentru promulgare, Președintelui României. La data de 7 decembrie 2018, sesizarea formulată de 63 de deputați în vederea exercitării controlului de constituționalitate *a priori* a fost înregistrată la Curtea Constituțională, deci în interiorul termenului de 20 de zile prevăzut în art.77 alin.(1) din Constituție.

23. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal, având un

articol unic, referitor la aprobarea ordonanței Guvernului menționate.

24. Ordonanța Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.598 din data de 25 iulie 2018, cuprinde două articole, după cum urmează:

„Articolul I. — *Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:*

1. *Articolul 140 se modifică și va avea următorul cuprins:*

«Articolul 140. *Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale datorate de angajatori sau persoane asimilate acestora, prevăzute la art.136 lit.c)*

(1) *Pentru persoanele prevăzute la art.136 lit.c), baza lunară de calcul pentru contribuția de asigurări sociale o reprezintă suma câștigurilor brute prevăzute la art.139, realizate de persoanele fizice care obțin venituri din salarii sau asimilate salariilor asupra cărora se datorează contribuția individuală.*

(2) *Prin excepție de la prevederile alin.(1), în cazul câștigului lunar brut prevăzut la art.139, realizat în baza unui contract individual de muncă cu normă întreagă sau cu timp parțial, al cărui nivel este sub nivelul salariului minim brut pe țară garantat în plată aprobat prin hotărâre a Guvernului, venitul luat în calcul la determinarea bazei lunare de calcul al contribuției de asigurări sociale datorate de angajatori sau persoanele asimilate acestora este salariul minim brut pe țară în vigoare în luna pentru care se datorează contribuția de asigurări sociale, corespunzător numărului zilelor lucrătoare din lună în care contractul a fost activ.*

(3) *Prevederile alin.(2) nu se aplică persoanelor prevăzute la art.136 lit.c), pe perioada în care salariații acestora se află în una dintre următoarele situații:*

a) *sunt elevi sau studenți, cu vârsta până la 26 de ani, aflați într-o formă de școlarizare;*

b) *sunt ucenici, potrivit legii, în vârstă de până la 18 ani;*

c) *sunt persoane cu dizabilități cărora prin lege li se recunoaște posibilitatea de a lucra mai puțin de 8 ore pe zi;*

d) *au calitatea de pensionari pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii, cu excepția pensionarilor pentru limită de vârstă care beneficiază de pensii de serviciu în baza unor legi/statute speciale, precum și a celor care cumulează pensia pentru limită de vârstă din sistemul public de pensii cu pensia stabilită în unul dintre sistemele de pensii neintegrate sistemului public de pensii;*

e) *realizează în cursul aceleiași luni venituri din salarii sau asimilate salariilor în baza a două sau mai multe contracte individuale de muncă, iar baza lunară de calcul cumulată aferentă acestora este cel puțin egală cu salariul minim brut pe țară.*

(4) *În aplicarea prevederilor alin.(3), angajatorul solicită documente justificative persoanelor fizice aflate în situațiile prevăzute la alin.(3) lit.a), c) și d), iar în cazul situației prevăzute la alin.(3) lit.e), procedura de aplicare se stabilește prin ordin al ministrului finanțelor publice.»*

2. *La articolul 158, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:*

«(3) *Prevederile art.140 alin.(2)—(4) se aplică în mod corespunzător.»*

Articolul II

*Prin derogare de la prevederile art.4 din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, prevederile art.I intră în vigoare la data de 1 august 2017 și se aplică începând cu veniturile aferente lunii august 2017.»*

25. **Prevederile constituționale invocate** în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cuprinse în art.1 alin.(3) potrivit căruia „*România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate*”, în art.1 alin.(5) potrivit căruia „*În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”, art.16 — *Egalitatea în drepturi*, art.41 alin.(1) potrivit căruia „*Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă*” și în art.115 alin.(1) potrivit căruia „*Parlamentul poate adopta o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice*”.

26. **Analizând, mai întâi, criticile de neconstituționalitate extrinsecă**, Curtea constată că acestea vizează pretinsa încălcare a art.115 alin.(1) din Constituție, referitor la regimul ordonanțelor emise în baza unei legi de abilitare, cu motivarea că legea adoptată, prin conținutul său juridic, reglementează în domeniul legilor organice.

27. Referindu-se la regimul juridic al legilor organice, inclusiv din perspectiva regulilor referitoare la

modificarea acestora, Curtea a statuat că domeniul lor este foarte clar delimitat prin textul Constituției, fiind de strictă interpretare (Decizia nr.53 din 18 mai 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.312 din 9 noiembrie 1994), astfel încât legiuitorul va adopta legi organice numai în acele domenii. Prin mai multe decizii (precum Decizia nr.88 din 2 iunie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.207 din 3 iunie 1998, Decizia nr.548 din 15 mai 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.495 din 2 iulie 2008, sau Decizia nr.786 din 13 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.400 din 12 iunie 2009), Curtea a stabilit că „este posibil ca o lege organică să cuprindă, din motive de politică legislativă, și norme de natura legii ordinare, dar fără ca aceste norme să capete natură de lege organică, întrucât, altfel, s-ar extinde domeniile rezervate de Constituție legii organice. De aceea, printr-o lege ordinară se pot modifica dispoziții dintr-o lege organică, dacă acestea nu conțin norme de natura legii organice, întrucât se referă la aspecte care nu sunt în directă legătură cu domeniul de reglementare al legii organice. În consecință, criteriul material este cel definitoriu pentru a analiza apartenența sau nu a unei reglementări la categoria legilor ordinare sau organice”.

28. Analizând, din perspectiva criteriului material, legea criticată, respectiv normele ordonanței Guvernului pe care le aprobă, se constată că acestea modifică modul de determinare a bazei de calcul al contribuției de asigurări sociale datorate de angajatori sau persoane asimilate acestora (atât regula, cât și excepțiile și momentul de la care se aplică noile dispoziții). Este vorba, așadar, de modificarea unor norme din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal vizând un venit la bugetul de stat (modul de determinare a acestuia). Sub acest aspect, art. 139 alin.(1) din Constituție prevede că „*Impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege*”. Nici dispozițiile art.139 alin.(1), cu incidență directă în materia examinată, și nici cele ale art.73 alin.(3) din Constituție, care enumeră domeniile de reglementare rezervate legii organice, nu impun ca reglementarea veniturilor la bugetul de stat/bugetul asigurărilor sociale de stat — în speță determinarea bazei de calcul al contribuției de asigurări sociale datorate de angajatori sau persoane asimilate acestora — să se realizeze prin lege organică. Rezultă astfel că, deși sunt cuprinse într-o lege organică, și anume Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, normele modificate nu au caracter organic, ci ordinar, astfel încât modificarea lor trebuie realizată tot prin norme cu caracter ordinar. Acceptarea modificării naturii juridice a dispozițiilor privind contribuțiile obligatorii la bugetul de stat, pe considerentul că sunt cuprinse într-o lege organică, ar avea drept consecință extinderea domeniilor rezervate de Legea fundamentală legii organice, încălcându-se astfel normele exprese ale Constituției.

29. Pentru aceste considerente, Curtea constată că sunt neîntemeiate criticile formulate în raport cu art.115 alin.(1) din Constituție. Reglementarea criticată și normele pe care le modifică sunt circumscrise, sub aspectul domeniului de reglementare, legii ordinare, iar legiuitorul delegat a acționat în temeiul și limitele Legii nr.161/2017 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, care la art.1 pct.I.10 prevede că „*În temeiul art. 115 alin. (1) din Constituția României, republicată, Guvernul este abilitat ca, de la data intrării în vigoare a prezentei legi, dar nu înainte de încheierea primei sesiuni ordinare a anului 2017, și până la reluarea lucrărilor Parlamentului în cea de-a doua sesiune ordinară a anului 2017, să emită ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice, după cum urmează: 1 I. Finanțe publice și economie: (...)10. modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;*”.

30. Analizând, în continuare, pretinsa încălcare a art.1 alin. (3) din Constituția României sub aspectul respectării securității juridice, prin raportare la dispozițiile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, Curtea constată că această susținere este motivată, în esență, prin faptul că Ordonanța Guvernului nr.4/2017 „a fost publicată în procedura de dezbatere publică la data de 14 iulie 2017 și adoptată la data de 20 iulie 2018”. Se încalcă astfel, în opinia autorilor sesizării, prevederile imperative ale art.7 din Legea nr.52/2003 și deci, implicit, prevederile art.1 alin.(3) din Constituția României „în componenta sa referitoare la calitatea normelor juridice”, câtă vreme persoanele vizate de aceste modificări nu au avut posibilitatea de a se informa cu privire la acestea.

31. Răspunzând unor critici similare, care au vizat o ordonanță de urgență a Guvernului, Curtea Constituțională a observat că dispozițiile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.749 din 3 decembrie 2013, permit derogări de la termenele/procedurile pe care le stabilește. Astfel, potrivit art.7 alin.(13) din lege, „*În cazul reglementării unei situații care, din cauza circumstanțelor sale excepționale, impune adoptarea de soluții imediate, în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public, proiectele de acte normative se supun adoptării în procedura de urgență prevăzută de reglementările în vigoare*”. Curtea a constatat, prin urmare, netemeinicia respectivelor critici, reținând că „legiuitorul, ținând cont de realitatea existenței unor situații în care necesitatea protecției interesului impune în mod obiectiv adoptarea unor măsuri urgente, a

permis adoptarea unor acte normative fără îndeplinirea tuturor cerințelor privind asigurarea transparenței decizionale” (Decizia nr.785 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.190 din 17 martie 2017). Art.7 alin.(13) din Legea nr.52/2003 nu distinge în privința categoriei de acte normative, lăsând așadar în marja de apreciere/decizie a emitentului actului respectarea tuturor cerințelor impuse de lege, în raport cu soluțiile ce urmează a fi adoptate și circumstanțele adoptării lor.

32. În prezenta cauză este în discuție o ordonanță a Guvernului emisă în baza unei legi de abilitare, act normativ a cărui rațiune, în esență, este aceea de a suplini activitatea de legiferare a Parlamentului, în perioadele când acesta nu se află în activitate (vacanța parlamentară). Prin natura sa, astfel cum este consacrată constituțional, ordonanța emisă în baza unei legi de abilitare este supusă unei duble condiționalități: domeniul și data până la care se poate emite, ambele stabilite prin legea de abilitare respectivă, în conformitate cu prevederile art.115 alin.(2) din Constituție. Se observă astfel că Legea nr.161/2017 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.530 din 6 iulie 2017. Potrivit art.2 din Legea nr.161/2017, *„În conformitate cu dispozițiile art. 115 alin.(3) din Constituția României, republicată, ordonanțele emise de Guvern în temeiul art.1 sunt supuse spre aprobare Parlamentului, potrivit procedurii legislative, până la reluarea lucrărilor Parlamentului în cea de-a doua sesiune ordinară a anului 2017. Nerespectarea termenului atrage încetarea efectelor ordonanței”*.

33. Ca urmare, constrângerile impuse de respectarea datei până la care se putea adopta ordonanța Guvernului determină incidența normelor derogatorii cuprinse în art.7 alin.(13) din Legea nr.52/2003, mai sus citate, în sensul de urgentare a procedurii de adoptare. Nu trebuie ignorată, în realizarea acestei aprecieri, procedura de avizare, obligatoriu a fi îndeplinită după ce proiectul de act normativ este afișat/adus la cunoștință publică, a cărei durată în timp nu poate fi apreciată cu exactitate, câtă vreme aceasta depinde de numărul avizatorilor și conținutul avizelor pe care aceștia urmează să le emită. Cât privește celelalte condiții stabilite de lege, se constată că, potrivit expunerii de motive la Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal, în conformitate cu dispozițiile Legii nr.52/2003, proiectul de act normativ s-a publicat pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice. De asemenea, proiectul a fost dezbătut în cadrul Comisiei de dialog social la care au participat reprezentanți ai organismelor interesate. Ca urmare, nu poate fi reținută încălcarea prevederilor art.1 alin.(3) din Constituție, astfel cum a fost motivată.

34. Cât privește criticile de neconstituționalitate intrinsecă, Curtea reține, mai întâi, că normele criticate fac parte din titlul V al Codului fiscal — *Contribuții sociale obligatorii*, capitolul II — *Contribuțiile de asigurări sociale datorate bugetului asigurărilor sociale de stat*, secțiunea a 3-a — *Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale datorate bugetului asigurărilor sociale de stat în cazul persoanelor care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor, precum și în cazul persoanelor pentru care plata unor prestații sociale se achită de instituții publice*, și reglementează *„baza de calcul al contribuției de asigurări sociale datorate de angajatori sau persoane asimilate acestora, prevăzute la art.136 lit.c)”*. Prevederile art.136 lit.c) din Codul fiscal se referă la *„persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajatori sau sunt asimilate acestora (...)”*.

35. Anterior modificării prin Ordonanța Guvernului nr.4/2017, art.140 din Codul fiscal avea următorul cuprins: *„Pentru persoanele prevăzute la art.136 lit.c), baza lunară de calcul pentru contribuția de asigurări sociale o reprezintă suma câștigurilor brute prevăzute la art.139, realizate de persoanele fizice care obțin venituri din salarii sau asimilate salariilor asupra cărora se datorează contribuția individuală”*, redactare dată prin art.1 pct.11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.3/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.16 din 6 ianuarie 2017. Sub acest aspect, în Nota de fundamentare a Ordonanței Guvernului nr.4/2017 se rețin următoarele: *„În prezent, baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale obligatorii datorate de angajatori sau persoanele asimilate acestora o reprezintă suma câștigurilor brute din salarii sau asimilate salariilor realizate de persoanele fizice, asupra cărora se datorează contribuțiile sociale individuale. Ca urmare, pentru veniturile realizate în baza contractelor individuale de muncă cu normă întreagă sau cu timp parțial, inclusiv în cazul celor care prevăd plata în acord, al căror nivel este sub nivelul salariului minim brut pe țară garantat în plată, venitul luat în calcul la determinarea bazei lunare de calcul al contribuțiilor sociale datorate de angajatori sau persoanele asimilate acestora este venitul realizat, chiar dacă acesta este sub nivelul salariului minim.”*

36. Modificarea legislativă constă în aceea că este reglementată, prin alin.(2) al art.140 din Codul fiscal, în noua redactare, o excepție de la acest mod de determinare a bazei lunare de calcul al contribuției de asigurări sociale datorate de angajatori sau persoanele asimilate acestora, în cazul în care nivelul câștigului lunar brut prevăzut la art.139 din Codul fiscal, realizat în baza unui contract individual de muncă cu normă

întreagă sau cu timp parțial, este sub nivelul salariului minim brut pe țară garantat în plată aprobat prin hotărâre a Guvernului. În acest caz, venitul luat în calcul la determinarea bazei lunare de calcul al contribuției de asigurări sociale este salariul minim brut pe țară în vigoare în luna pentru care se datorează contribuția de asigurări sociale, și nu suma câștigurilor brute. Alin.(3) al art.140 din Codul fiscal stabilește situațiile în care nu se aplică excepția instituită, în considerarea situației speciale și specifice a unor categorii de angajați, respectiv: elevi sau studenți, cu vârsta până la 26 de ani, aflați într-o formă de școlarizare, ucenici, în vârstă de până la 18 ani, persoane cu dizabilități cărora prin lege li se recunoaște posibilitatea de a lucra mai puțin de 8 ore pe zi, pensionari pentru limită de vârstă cu excepțiile prevăzute de lege, respectiv persoanele care realizează în cursul aceleiași luni venituri din salarii sau asimilate salariilor în baza a două sau mai multe contracte individuale de muncă, iar baza lunară de calcul cumulată aferentă acestora este cel puțin egală cu salariul minim brut pe țară. Sub acest aspect, în Nota de fundamentare a Ordonanței Guvernului nr.4/2017 se rețin următoarele: „se propune introducerea ca bază lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale și al contribuției de asigurări sociale de sănătate, datorate de angajatori sau persoanele asimilate acestora, pentru veniturile realizate în baza contractelor individuale de muncă cu normă întreagă sau cu timp parțial, inclusiv în cazul celor care prevăd plata în acord, al căror nivel este sub nivelul salariului minim brut pe țară garantat în plată, la acest nivel. Astfel, venitul luat în calcul va fi salariul minim brut pe țară în vigoare în luna pentru care se datorează contribuțiile și nu venitul realizat de salariat.”

37. Motivele acestei măsuri de politică fiscală sunt explicate detaliat în Nota de fundamentare a ordonanței Guvernului, în care se arată că măsura propusă se bazează pe constatarea faptului că, „În perioada 2012—2016, numărul contractelor de muncă cu timp parțial înregistrate la Inspekția Muncii a avut o evoluție ascendentă. La 31 decembrie 2016 numărul lor a ajuns la 1.129.663 contracte cu timp parțial, în creștere cu 3,7% față de aceeași perioadă a anului anterior, iar ponderea contractelor cu timp parțial în totalul contractelor de muncă active s-a majorat de la 15,8% în anul 2012 la 18,1% în anul 2016. Potrivit datelor statistice publicate de Inspekția Muncii, numărul salariaților activi era de 5.478.666 la 31 decembrie 2016, în timp ce numărul contractelor cu normă întreagă era de 5.109.504, context în care numărul persoanelor care aveau numai contracte de muncă cu timp parțial era de 369.162 persoane. Numărul asiguraților cu contract de muncă cu normă întreagă din evidența CNPP la nivelul lunii decembrie 2016, care aveau venit până sau egal cu salariul de bază minim brut garantat în plată, era de 767.347 persoane (16,5%). Din aceștia 282.883 persoane (36,9%) aveau venituri medii brute de 753 lei. Numărul asiguraților cu contract de muncă cu timp parțial din evidența CNPP la nivelul lunii decembrie 2016, care aveau venit până sau egal cu salariul de bază minim brut garantat în plată, era de 592.068 persoane (83,2%). Din aceștia 587.158 persoane (99,2%) aveau venituri medii brute de 513 lei. Potrivit datelor statistice, existau circa 1,1—1,2 mil. contracte de muncă cu timp parțial, aproximativ 710 mii asigurați cu contracte de muncă cu timp parțial, au un venit mediu brut de 903 lei/lunar (decembrie 2016), 370 mii salariați activi au contracte de muncă cu timp parțial; 282 mii persoane deși aveau contract de muncă cu normă întreagă erau înregistrați la Casa de Pensii cu un venit mediu brut de 753 lei, adică la 60,2% din salariul de baza minim brut de 1.250 lei”.

38. Pornind de la analiza efectuată, care a relevat creșterea numărului contractelor de muncă cu timp parțial/asiguraților cu contracte de muncă cu timp parțial, s-a constatat „necesitatea implementării unor măsuri în scopul descurajării angajatorilor, care în încercarea de a reduce sarcina fiscală, încheie contracte de muncă cu timp parțial în situații în care activitatea desfășurată ar presupune un program normal de muncă. În acest fel, angajatorul datorează contribuții sociale utilizând o bază de calcul diminuată față de cea reală, iar angajatului îi este afectat dreptul la pensie, dar și nivelul de trai. Totodată, printr-o astfel de practică sunt generate inechități față de angajatorii care au un comportament fiscal corect și încheie contracte individuale de muncă cu timp normal, asigurând, astfel, angajaților proprii salariul minim brut pe țară, ceea ce le asigură și prestații în sistemul de pensii”.

39. În Nota de fundamentare se mai reține și că „trebuie avută în vedere necesitatea implementării unor măsuri fiscale prin care să se descurajeze munca nedeclarată și să se stimuleze încheierea de contracte de muncă cu timp normal, precum și asigurarea nivelului salariului minim pentru toți salariații, inclusiv pentru cei cu timp parțial de lucru și cei cu plata în acord, în scopul protejării acestor categorii de salariați prin prisma drepturilor de pensii și de ocrotire a sănătății în conformitate cu principiul fundamental ce stă la baza sistemului național de sănătate, acela al solidarității”.

40. Se observă așadar că, din perspectiva angajaților (avută în vedere de autorii sesizării), modificarea bazei de calcul al contribuțiilor sociale apare ca fiind de natură a le proteja interesele, în sensul de a stimula încheierea de contracte de muncă cu timp normal/de a asigura nivelul salariului minim pentru toți salariații, indiferent de tipul contractului de muncă (cu timp normal/cu timp parțial). Caracterizând dreptul la muncă,



reglementat de art.41 din Constituție, Curtea a reținut, prin Decizia nr.279 din 23 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.431 din 17 iunie 2015, că acesta este un drept complex, ce implică diferite aspecte, libertatea alegerii profesiei și a locului de muncă reprezentând numai unele dintre componentele acestui drept. Astfel, odată dobândit un loc de muncă, acesta trebuie să se bucure de o serie de garanții, iar prevederile criticate au fost adoptate cu acest scop declarat. Din perspectiva angajatului, măsura este menită a garanta o încadrare corectă, cât privește tipul de contract de muncă, și plata, în consecință, a unei contribuții de asigurări sociale corespunzătoare, fiind evident că nu mai există un interes al angajatorului pentru încheierea de contracte de muncă ce să permită plata unui salariu mai mic decât salariul minim brut pe țară garantat în plată. Prin Nota de fundamentare se specifică în acest sens faptul că „*prin măsura propusă se elimină și inechitățile existente față de angajatorii care au un comportament fiscal corect și încheie contracte individuale de muncă cu timp normal, prin care asigură angajaților proprii salariul minim brut pe țară, și implicit prestații în sistemul de pensii*”; „*s-a avut în vedere ca măsura propusă să se implementeze în acord cu principiile pe care se fundamentează construcția sistemului public de pensii, respectiv principiul solidarității și cel al contributivității potrivit cărui fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public de pensii*”.

41. Nu se aduce atingere dreptului la muncă, întrucât, așa cum se precizează în cuprinsul aceleiași Note de fundamentare, „*persoanele fizice au în continuare posibilitatea de a se angaja prin încheierea unor contracte de muncă cu timp parțial, în condițiile prevederilor legale reglementate prin legislația muncii, respectiv prin Codul muncii, dispoziții asupra cărora nu s-a intervenit, angajatorii analizând oportunitatea încheierii unor astfel de contracte în funcție de natura activității desfășurate și de conținutul economic real al acesteia*”. Tot astfel, legiuitorul a avut în vedere situația specifică a unor categorii de angajați („considerate vulnerabile din punct de vedere economic și social”), cărora li se aplică în continuare regula generală în privința determinării bazei de calcul al contribuției de asigurări sociale, sens în care vom detalia la următorul punct.

42. Nu se încalcă nici principiul egalității în drepturi, întrucât normele criticate se aplică indiferent de tipul de contract de muncă, pentru angajații care obțin venituri al căror nivel este sub nivelul salariului minim brut pe țară garantat în plată și care nu se află în categoriile identificate ca fiind „vulnerabile” de către legiuitor. Tratatul juridic diferit instituit de legiuitor, în raport cu salariații care obțin un câștig brut peste acest nivel, sub aspectul bazei de calcul al contribuțiilor de asigurări sociale, reprezintă proiecția unei măsuri de politică fiscală menită, practic, să asigure salariul minim brut pe țară garantat în plată pentru toți angajații, cu excepția celor aflați în situațiile speciale identificate expres. Se observă astfel că, tocmai pentru a nu se crea inechități, măsura nu se aplică în cazul în care angajații realizează în cursul aceleiași luni venituri din salarii sau asimilate salariilor în baza a două sau mai multe contracte individuale de muncă, iar baza lunară de calcul cumulată aferentă acestora este cel puțin egală cu salariul minim brut pe țară.

43. Cât privește situațiile speciale în care se află salariații pentru care angajatorul nu este obligat la plata contribuției de asigurări sociale și a contribuției de asigurări sociale de sănătate la nivelul salariului minim brut pe țară garantat în plată, au fost considerate vulnerabile din punct de vedere economic și social anumite categorii de persoane fizice, cum ar fi cele care în mod evident nu ar putea încheia un contract de muncă cu timp normal: elevi, studenți, persoane cu dizabilități, cu precizările făcute de legiuitor pentru fiecare categorie, ucenicii, cu aceleași precizări, și, de asemenea, pensionarii care au ca sursă de venit pensia acordată din sistemul public de pensii. Potrivit Notei de fundamentare, „*măsura propusă se aplică, astfel, în mod uniform pentru situații egale fără a genera inegalități de tratament față de persoanele aflate în afara grupului vulnerabil considerat ca grup-țintă*”, fiind, prin urmare, în acord cu principiul egalității în drepturi, astfel cum a fost interpretat în jurisprudența constantă a Curții și care presupune un tratament egal pentru situații care, în raport cu scopul urmărit de legiuitor, nu sunt diferite.

44. Potrivit jurisprudenței Curții, egalitatea în fața legii și a autorităților publice, consacrată cu titlu de principiu de art.16 alin.(1) din Constituție, își găsește aplicare doar atunci când părțile se găsesc în situații identice sau egale, care impun și justifică același tratament juridic și deci instituirea aceluiași regim juridic. *Per a contrario*, când acestea se află în situații diferite, regimul juridic aplicabil fiecăreia nu poate fi decât diferit, soluție legislativă care nu contravine, ci, dimpotrivă, decurge logic din chiar principiul enunțat. Când criteriul în funcție de care își găsește aplicarea un regim juridic sau altul are caracter obiectiv și rezonabil, și nu subiectiv și arbitrar, fiind constituit de o anumită situație prevăzută de ipoteza normei, și nu de apartenența sau de o calitate a persoanei, privitor la care își găsește aplicare, așadar *intuitu personae*, nu există teme pentru calificarea persoanei deduse controlului ca fiind discriminatorie, deci contrară normei constituționale de referință (Decizia nr.192 din 31 martie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr.527 din 21 iunie 2005).

45. Nu poate fi primită nici critica referitoare la încălcarea dispozițiilor art.3 lit.c) din Codul fiscal privind justetea impunerii sau echitatea fiscală, „cu consecința nerespectării art.1 alin.(5) din Constituția României”.

46. Astfel, controlul realizat de Curtea Constituțională este de constituționalitate, prin raportare la dispoziții și principii ale Constituției. Relevanța constituțională a unor norme legale în interpretarea și aplicarea art.1 alin.(5), în cadrul controlului de constituționalitate al legilor și ordonanțelor (atâta *a priori*, cât și *a posteriori*), respectiv a normelor de tehnică legislativă cuprinse în Legea nr.24/2000, a fost stabilită în jurisprudența Curții Constituționale pornind de la semnificația pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului o dă noțiunii de „lege”, noțiune care este cuprinsă în art.1 alin.(5) din Constituție. Curtea Constituțională a statuat că din această jurisprudență „se desprinde concluzia potrivit căreia, pentru relevanța constituțională a principiului legalității, esențial este ca prin folosirea unei tehnici legislative inadecvate, care să nu întrunească cerințele clarității, preciziei, previzibilității și ale accesibilității normei juridice, legiuitorul să fi adus atingere în final unor drepturi, libertăți sau principii de rang constituțional.” (Decizia nr.62 din 13 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.373 din 2 mai 2018). În această lumină și cu această circumstanțiere trebuie abordată interpretarea principiului legalității în cadrul atribuțiilor Curții Constituționale de control al constituționalității legilor înainte de promulgare și, respectiv, al legilor și ordonanțelor Guvernului după intrarea în vigoare, iar nu ca o verificare a compatibilității legilor sau ordonanțelor Guvernului între ele. Acceptarea tezei contrare, în sensul că, în cadrul controlului de constituționalitate al legilor și ordonanțelor Guvernului, orice altă lege sau dispoziții cuprinse în aceeași lege sau ordonanță a Guvernului pot deveni, prin simpla invocare a art.1 alin.(5) din Constituție, norme de referință pentru acest control, denaturează sensul dispozițiilor constituționale care configurează competența instanței de contencios constituțional. Referirea, în prezenta cauză, la încălcarea prevederilor art.16 din Constituție, pentru a demonstra relevanța constituțională a încălcării art.3 lit.c) din Codul fiscal, „cu consecința nerespectării art.1 alin.(5) din Constituția României”, nu poate fi reținută, câtă vreme Curtea, pentru considerentele mai sus arătate, nu a constatat încălcarea art.16 din Legea fundamentală.

47. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin. (1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

#### CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge obiecția de neconstituționalitate formulată de un număr de 63 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal și constată că Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal este constituțională în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 ianuarie 2019.